

URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/avtentika-ta-garmoniya-z-prirodoyu-golovni-turistichni-trendi-maybutnogo> (дата звернення: 05.11.2024).

2. За сталу енергетику для Карпат - ЗЕЛЕНИЙ СВІТ. *Зелений Світ*. URL: <https://greenworld.in.ua/index.php?id=1560802759> (дата звернення: 08.11.2024).

3. *Карпатський національний природний парк*. URL: <https://karpatskyi-park.in.ua/> (дата звернення: 06.11.2024).

4. Карпатські курорти за типами – Відпочинок в Карпатах – КАРПАТИ.INFO. URL: <https://www.karpaty.info/ua/info/useful/resorts/> (дата звернення: 10.11.2024).

5. Україна може бути представлена на всесвітньому конкурсі «Кращі туристичні села». *Державне агентство розвитку туризму України*. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/ukrayina-mozhe-buti-predstavlena-na-vsesvitnomu-konkursi-krashchi-turistichni-sela> (дата звернення: 07.11.2024).

6. Цілі сталого розвитку. *UNDP*. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku> (дата звернення: 12.11.2024).

7. Biosphere reserves - Ukraine. *UNESCO*. URL: [https://www.unesco.org/en/mab/list?f\[0\]=countries:501c7f7d-f0c7-5ac3-a3e8-86ec665c6528](https://www.unesco.org/en/mab/list?f[0]=countries:501c7f7d-f0c7-5ac3-a3e8-86ec665c6528) (дата звернення: 11.11.2024).

8. *Visit Ukraine - SERVICE PORTAL ABOUT UKRAINE 24/7*. URL: <https://visitukraine.today/> (дата звернення: 09.11.2024).

Маховка В.М.

*кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та туризму
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
м. Полтава, Україна*

РОЛЬ ТУРИЗМУ В ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

Місце туризму у популяризації культурної спадщини України надзвичайно важливе, оскільки він не лише привертає увагу до історичних місць та об'єктів, але й створює можливості для вивчення та осмислення цінностей та традицій різних культур. Туристичні потоки сприяють залученню фінансових ресурсів для збереження та реставрації культурних об'єктів, а також стимулюють розвиток місцевої економіки.

Крім того, туризм сприяє обміну досвідом та ідеями між різними культурами, сприяючи тим самим міжнародному взаєморозумінню та толерантності. Роль туризму в популяризації культурної спадщини є надзвичайно важливою, оскільки ця сфера економіки сприяє збереженню, відтворенню та підтримці культурних об'єктів та традицій (рис. 1).

Рис. 1. Обґрунтування ролі туризму в популяризації культурної спадщини (систематизовано автором)

Розглянемо детальніше, яким чином туризм сприятиме популяризації культурної спадщини України:

1. Привернення уваги до культурних об'єктів. Туристичний попит на культурні місця та об'єкти, такі як музеї, пам'ятки архітектури, археологічні зони тощо, збільшує інтерес до них як серед місцевого населення, так і серед туристів з усього світу. Це стимулює зусилля з їх збереження, реставрації та підтримки.

2. Фінансова підтримка – туризм приносить значні прибутки, які можуть бути використані для фінансування програм зі збереження та реставрації культурних об'єктів. Це може включати витрати на обслуговування, відновлення та збереження історичних місць України, що підвищує їхню стійкість та тривалість.

3. Просвітництво та освіта. Туризм надає можливість відвідувачам вивчати історію, культуру та традиції народу. Екскурсії, музейні виставки, культурні заходи та інші туристичні програми сприяють освіті та розумінню різноманітності вітчизняного культурного спадку.

4. Збереження та відновлення традицій. Туристичні програми, які включають у себе участь місцевого населення, допомагають зберегти та відновити традиційні знання, ремесла та обряди, які інакше могли б бути забуті або втрачені.

5. Стимулювання місцевої економіки. Розвиток туризму сприятиме розвитку економіки регіонів України через збільшення попиту на товари та послуги, що надаються поблизу культурних об'єктів. Це дозволяє створювати нові робочі місця, сприяє розвитку підприємництва та інвестицій в інфраструктуру.

6. Розвиток інфраструктури. Розвиток туризму зазвичай призводить до покращення інфраструктури в районах культурних об'єктів. Це може включати будівництво доріг, готелів, ресторанів та інших зручностей, що полегшують доступ до культурних місць.

7. Сприяння міжкультурному взаєморозумінню. Туризм сприяє культурному обміну між різними народами та культурами. Він створює

можливості для взаємодії та обміну досвідом між представниками різних культур, що сприяє міжкультурному взаєморозумінню та толерантності [3].

Отже, туризм відіграє ключову роль у популяризації, збереженні та відтворенні культурної спадщини, сприяючи не лише економічному розвитку, але й культурному розмаїттю та міжнародному взаєморозумінню.

Також варто зауважити, що використання об'єктів культурної спадщини в формуванні туристичних програм відкриває безліч можливостей для розвитку туризму та приваблення відвідувачів.

В табл. 1 представлено напрями використання спадщини у туристичних програмах та під час екскурсій.

Таблиця 1

Напрями використання спадщини у туристичних програмах та під час екскурсій [1]

Напрямок	Можливості використання в туризмі
Екскурсії та тури	Організація екскурсій та турів по історичних місцях, музеях, археологічних зонах та інших культурних об'єктах. Гіди можуть розповісти відвідувачам про історію, архітектуру, традиції та цікаві факти, пов'язані з кожним об'єктом.
Тематичні екскурсії	Організація тематичних екскурсій, спрямованих на певні аспекти культурної спадщини, наприклад, архітектурні стилі, історичні періоди, літературні чи мистецькі рухи.
Мистецькі заходи та фестивалі	Організація мистецьких заходів, фестивалів та виставок на базі культурних об'єктів, де відвідувачі можуть насолоджуватися мистецтвом, музикою, танцями та іншими формами культурного виразу.
Майстер-класи та «handmade» програми	Організація майстер-класів з традиційних ремесел, де відвідувачі можуть навчитися різноманітним ремеслам, таким як кераміка, в'язання, обробка металу тощо.
Тематичні туристичні маршрути	Розробка тематичних туристичних маршрутів, які об'єднують кілька культурних об'єктів з однієї тематики або регіону, щоб відвідувачі могли досліджувати ці місця за певною сценарієм.
Культурний імерсивний досвід (технологія змішаної реальності)	Створення імерсивного досвіду (глибоке занурення в реальність), які дозволяють відвідувачам поглибитися у культурну спадщину через інтерактивність, віртуальну реальність, віртуальні тури тощо.
Культурно-освітні програми	Організація культурно-освітніх програм для шкіл та університетів, що дозволяють студентам вивчати культурну спадщину через практичні заняття, лекції та дослідження.

На основі проведеного дослідження підсумуємо, що визначені нами можливості використання об'єктів культурної спадщини у туристичних програмах не лише сприяють розвитку туризму, але й сприяють збереженню та популяризації культурної спадщини, залучаючи нових відвідувачів та поглиблюючи їхнє розуміння і цікавість до історії та культури [2].

Отже, можна вважати, що туризм відіграє ключову роль у популяризації, збереженні та відтворенні культурної спадщини, сприяючи не лише економічному розвитку, але й культурному розмаїттю та міжнародному взаєморозумінню.

Список використаних джерел:

1. Владимир, О. (2022). Замки та інші об'єкти культурної спадщини у час війни: виклики та загрози. *Електронне наукове фахове видання «Соціально-економічні проблеми і держава»*, (1 (26)), 23-36.
2. Гаврилюк, А. М. (2018). Державний маркетинг позиціонування атрактивності нематеріальної культурної спадщини України засобами туризму. *Вчені записки ТНУ ім. ВІ Вернадського. Серія «Державне управління»*, 29(68), 56-62.
3. Сергійко, В. Ф. (2010). Значення формування привабливого іміджу території для збереження природної та історико-культурної спадщини. *Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм*, 2(2), 13-13.

Мельник І.Л.

*кандидат економічних наук, доцент, завідувач
кафедри туристичного та готельного бізнесу*

Рагозін О.А.

здобувач ОС «Магістр»

*Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна*

РОЗВИТОК ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ: ГАЛИЦЬКА КУХНЯ

Національна кухня є відображенням історії та культурної спадщини кожного регіону України, що підкреслюється різноманітністю інгредієнтів, які використовуються для приготування страв. Автентичність та традицій надають можливості для ідентифікації туристичного іміджу через локальні продукти.

Традиційно гастрономічні туристи шукають нові враження та пізнають смаки дестинації, відвідуючи як заклади ресторанного бізнесу, так і куштуючи вуличну їжу, беручи участь у майстер-класах з приготування страв локальної кухні за традиційними рецептами або вирушаючи у поїздку на фермерське господарство для ознайомлення зі сталими технологіями вирощування продуктів. Успішні практики розвитку гастрономічного туризму свідчать про високий інтерес іноземних туристів до пізнання дестинацій через гастрономію, натомість місцеве населення, готуючи локальні страви вдома, надає перевагу розвитку власних смаків через дегустацію страв інших кухонь.

Україна реалізує потенціал внутрішнього гастрономічного туризму просуваючи гастрономічні смаки, які нерозривно пов'язані з природними та географічними особливостями регіонів. Так, Київщина, Одещина, Львівщина, Закарпаття, Полтавщина, Вінниччина, Волинь, та інші області, мають власні спеціалітети для представлення туристу. Міста та села кожного з регіонів, їх гастрономічна інфраструктура, а саме ресторани, фестивалі, гастрономічні події, формують центри розвитку гастрономічного туризму. В той же час страви кухонь сучасних адміністративно-територіальних областей України